

پیش بینی فرسودگی زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی در پرستاران

شیوا گوهری^۱، کیانوش زهراکار^۲، علی محمد نظری^۳

چکیده

مقدمه: فرسودگی زناشویی نشان از بی روح و خسته بودن زوجین از زندگی مشترک است. زوجین با سطح تمایز یافتگی بالا با صمیمیت جنسی نسبتاً خوب زندگی شادتری را تجربه می‌کنند. هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی فرسودگی زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی در پرستاران است.

روش: این پژوهش از نوع همبستگی است و جامعه آماری پژوهش متشکل از پرستاران متأهل زن شاغل چندین بیمارستان تهران در سال ۱۳۹۳ بود که ۱۵۹ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه تمایز یافتگی، پرسشنامه صمیمیت جنسی و پرسشنامه فرسودگی زناشویی استفاده شد و داده‌ها از طریق روش آماری رگرسیون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بین تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی با فرسودگی زناشویی رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/001$ ، $T = 0/612$). نتیجه رگرسیون چند متغیری بیانگر آن است که تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی $37/4\%$ از واریانس فرسودگی زناشویی را تبیین می‌نمایند.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج جدول رگرسیون، متغیرهای تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی توانایی پیش‌بینی کنندگی فرسودگی زناشویی را دارند.

کلید واژه‌ها: فرسودگی زناشویی، تمایز یافتگی، صمیمیت جنسی

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۲/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۲/۱۸

۱- کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران (نویسنده مسؤول)
پست الکترونیکی: shiva.gohary@yahoo.com

۲- استادیار گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران

۳- دانشیار گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران

مقدمه

ازدواج از ضروریات زندگی انسان به شمار می‌رود و هدف‌ها و نیازهای بی‌شماری را تأمین می‌کند. از جمله مهم‌ترین اهداف ازدواج می‌توان نیل به آرامش، تأمین نیازهای جنسی، بقای نسل، تکامل فردی و اجتماعی، سلامت و امنیت فردی و اجتماعی و سرانجام تأمین نیازهای روانی-اجتماعی را نام برد (۱). در واقع ازدواج سنگ بنای خانواده است. هر چه از عمر خانواده‌های گسترده می‌گذرد و تبلور خانواده‌های هسته‌ای در جامعه بیشتر می‌شود، اهمیت روابط بین اعضای خانواده، به خصوص زن و شوهر به عنوان ارکان اصلی خانواده واضح‌تر می‌گردد.

به عبارت دیگر، یکی از مهم‌ترین عواملی که بر بقا و دوام و رشد خانواده اثر می‌گذارد، روابط سالم و مبتنی بر سازگاری و تفاهم بین اعضا به ویژه زن و شوهر است (۲). در این میان کیفیت زندگی زناشویی و رضایت زوجین از زندگی زناشویی بیانگر یک رابطه بادوام و رضایت بخش است؛ اما در این میان عواملی هستند که بر کیفیت رابطه زن و شوهر تأثیر منفی می‌گذارند و باعث تقلیل کیفیت این رابطه و در نتیجه ایجاد فرسودگی زناشویی می‌شوند.

فرسودگی زناشویی (Marital burnout) وضعیت دردناک جسمی، عاطفی و روانی است و کسانی را که توقع دارند عشق رؤیایی به زندگی‌شان معنا ببخشد را متأثر می‌سازد. فرسودگی هنگامی بروز می‌کند که آن‌ها متوجه می‌شوند، علی‌رغم تمام تلاش‌هایشان، این رابطه به زندگی‌شان هیچ معنا و مفهوم خاصی نداده است (۳).

Kaiser معتقد است با وجود اینکه تمامی ازدواج‌ها به نوعی سرخورده‌گی را تجربه می‌کنند، اما بسیاری از این ازدواج‌ها با کیفیت پایین ادامه یافته و زندگی متأهلی بی‌ثباتی را تشکیل می‌دهند که متمایل به فروپاشی است و اگر چه ممکن است لزوماً به طلاق منجر نشود ولی مسلماً با فراوانی افکار و تصورات درباره جدایی همراه خواهد بود (۴). از نظر Brossky و Adlovich (۵)، فرسودگی از پا افتادن جسمی و عاطفی و روانی و ناشی از عدم تناسب بین توقعات و واقعیات است. پیش رونده در نظر می‌گیرند که شامل چهار مرحله تصاعدی است. این مراحل شامل: ۱- اشتیاق ۲- ایستایی و رکود ۳- ناامیدی ۴- بی‌علاقگی و بی‌احساسی می‌شود (۶). Pinez سه خصیصه را که بیشترین تأثیر را بر فرسودگی دارند از طریق یک پژوهش به ترتیب، بار مسئولیت اضافی، مطالبات متناقض و تعهدات خانوادگی مشخص کرد (۷). در تفاوت بین جنسیت، Arel در پژوهش خود به این

نتیجه رسید که زنان بیشتر از مردان دچار فرسودگی می‌شوند (۸). در بررسی عوامل پیش‌بینی کننده فرسودگی زناشویی، عبادت‌پور، نوابی‌نژاد، شفیع‌آبادی و فلسفی‌نژاد (۱۳۹۲) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که کارکرد خانواده، تاب‌آوری فرد و باورهای معنوی توان پیش‌بینی فرسودگی زناشویی را دارند (۹) همچنین در پژوهش دیگری اسدی، منصور، کولایی و فتح‌آبادی (۱۳۹۲) به این نتیجه رسیدند که بین فرسودگی زناشویی با باورهای بدکارکردی جنسی و احقاق جنسی رابطه معناداری وجود دارد (۱۰).

در یک ازدواج سرخورده یک یا هر دو زوج ضمن تجربه احساس گسستگی از همسر و کاهش علائق و ارتباطات متقابل، نگرانی‌های قابل توجهی در خصوص تخریب فرآیندها رابطه و پیشروی به سمت جدایی و طلاق دارند. نکته قابل توجه این است که چه عواملی باعث ایجاد فرسودگی زناشویی می‌شود که در این پژوهش به بررسی دو عامل تأثیرگذار پرداخته می‌شود.

عامل مؤثر اول مورد بررسی در فرسودگی زناشویی در این پژوهش، میزان تمایز یافتگی زوجین است. تمایز یافتگی (Differentiation) که مهم‌ترین مفهوم نظریه سیستم‌های خانواده است، میزان توانایی فرد را در تفکیک فرآیندهای عقلانی و احساسی او نشان می‌دهد. افراد تمایز یافته، تعریف مشخصی از خود و عقاید‌شان دارند و می‌توانند جهت خویش را در زندگی انتخاب کرده و در موقعیت‌های شدیداً عاطفی که در بسیاری از افراد منجر به بروز رفتارهای غیرارادی و گرفتن تصمیمات نا فرجام می‌شود. کنترل خود را از دست نداده و با در نظر گرفتن عقل و منطق، تصمیم‌گیری کنند. در مقابل، افراد تمایز نیافته که هویت تعریف‌شده‌ای ندارند، در تنش‌ها و مسائل بین اشخاص موجود همراه با موج عاطفی خانواده حرکت می‌کنند و در نتیجه اضطراب مزمن بالایی را تجربه کرده و مستعد مشکلات روان شناختی و بروز نشانه‌های بیماری هستند (۱۱).

تمایز یافتگی به عنوان، افزایش استقلال و مسئولیت پذیری تعریف می‌شود (۱۲). تمایز یافتگی یک فرآیند مادام‌العمر است که یک مفهوم درون فردی-بین فردی است. تمایز یافتگی درون فردی به توانایی فرد در ایجاد تعادل بین افکار و هیجانات اشاره دارد. تمایز یافتگی بین فردی به توانایی تجربه صمیمیت عمیق بدون به خطر افتادن احساس استقلال فردی اطلاق می‌شود. Tuason و Friedlander (۱۳) گزارش می‌دهد که رضایت زناشویی زوج‌ها وابسته به سطح تمایز یافتگی آن‌ها است. افراد جامعه هر یک زندگی خود را از بین افرادی انتخاب می‌کنند که سطح تمایز یافتگی مشابه

روان و حتی جسمانی افراد و جامعه، پژوهشگران با انجام تحقیقات فراوان به بررسی ابعاد زندگی زناشویی و خانوادگی پرداخته اند تا از مشکلات زندگی زوجین کاسته و درصدد تأمین سلامت ذهنی افراد و ایجاد جامعه سالم بر بیایند. در این میان پرستاران زن به عنوان یک قشر دلسوز و به خاطر سر و کار داشتن با انواع بیماران با شرایط گوناگون بیشتر در معرض شرایط هیجانی و بحرانی هستند و از این رو بیشتر با امور ناراحت کننده مواجه می‌شوند که با انتقال این ناراحتی و عدم شادی به محیط خانه و روابط زناشویی موجب ایجاد خلق و روحیه منفی و کاهش کیفیت روابط بین همسرانشان می‌شوند و از طرفی دیگر به علت اشتغال و به دنبال آن خستگی فراوان ناشی از کار که باعث کاهش کیفیت و کمیت انجام امور زناشویی می‌شود، موجب می‌شود کیفیت روابط زناشویی کاهش یابد و زوجین دچار فرسودگی زناشویی شوند لذا با توجه به آسیب‌های فرسودگی زناشویی و عوامل دخیل در آن، این پژوهش با مطرح کردن دو فرضیه با هدف پیش‌بینی فرسودگی زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی انجام گرفته است.

روش مطالعه

پژوهش حاضر به روش همبستگی صورت گرفته است. جامعه آماری پژوهش کلیه پرستاران زن شاغل در بیمارستان‌های پیامبران، بیمارستان تخصصی چشم نور و بیمارستان ابن سینا هستند که ۲۷۰ نفر بودند. نحوه انتخاب حجم نمونه مورد نظر بر اساس جدول مورگان بود که شامل ۱۵۹ نفر از پرستاران زن شاغل در بیمارستان‌های پیامبران، نور و ابن سینا بود که به شکل طبقه‌ای از هر بیمارستان ۹۰ نفر و سپس به صورت تصادفی به‌عنوان حجم نمونه انتخاب گردیدند. پرسشنامه‌های مورد استفاده پژوهش حاضر به شرح زیر است:

در این پژوهش به منظور اندازه‌گیری میزان فرسودگی زناشویی از مقیاس ۲۱ سؤالی فرسودگی زناشویی pinez در سال ۱۹۹۶ استفاده شده است (۷). در این مقیاس نمرات بالاتر نشان دهنده فرسودگی بیشتر است و حد بالای نمره ۱۴۷ و حد پائین نمره ۲۱ است. برای تفسیر نمره ها باید آن ها را تبدیل به درجه کرد که این عمل از طریق تقسیم نمودن نمره های حاصل شده از پرسشنامه بر تعداد سؤالات (۲۱ سؤال) به دست می‌آید. در تفسیر نمره ها، درجه بیش از ۵، نشانگر لزوم فوری، درجه ۵ نشان دهنده وجود بحران، درجه ۴، نمایانگر حالت فرسودگی و درجه ۲ و کمتر از آن نیز نشان دهنده وجود رابطه خوب است. در بررسی فرسودگی

دارند افراد با تمایز یافتگی بالا نسبت به افراد با تمایز یافتگی پایین از رضایت زناشویی بیشتری برخوردارند. تمایز خود روی رضایت زناشویی زنان نسبت به مردان تأثیر بیشتری دارد اما Murphy (۱۴) به این رابطه در نمونه‌های آسیایی مقیم آمریکا دست نیافت. خراعی (۱۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که آموزش تمایز یافتگی می‌تواند صمیمیت و تمایز یافتگی را در زوج‌ها افزایش دهد. یافته‌های پژوهش علیکی (۱۶) نشان داد که بین تمایز یافتگی و مقیاس‌های آن و رضایت زناشویی رابطه معنادار وجود دارد که با نتایج تحقیقات Ng (۱۷)، Griffin Apostol و Skowron (۱۸)، آریامش، فلاح‌چای و زارعی (۱۹) و بیرامی، فهیمی، اکبری و پیچا کلایی (۲۰) همسو بود. نتایج پژوهش شمعی نشان داد که بین تمایز یافتگی و کیفیت زندگی و مؤلفه‌های آن سلامت جسمی، سلامت روان، ارتباطات اجتماعی و ادراک محیط زندگی در رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

در این میان متغیر دوم مورد پژوهش بر فرسودگی زناشویی، صمیمیت جنسی (Sexual Intimacy) است که می‌تواند به عنوان یک عامل تأثیرگذار شناخته شود. یکی از اقسام صمیمیت، صمیمیت جنسی است و عبارت است از نیاز به در میان نهادن، سهیم شدن و ابراز افکار، احساسات و خیال‌پردازی‌های جنسی با همسر (۱۸). این نوع صمیمیت به ویژه در راستای برانگیختن و میل جنسی است. صمیمیت جنسی موضوع پیچیده‌ای است که نیاز به توجه ویژه‌ای دارد؛ زیرا رضایتمندی در این زمینه بر جنبه‌های دیگر روابط زوجین اثر می‌گذارد. صمیمیت جنسی شامل در میان گذاشتن تجارب عاشقانه با یکدیگر، نیاز به تماس بدنی، آمیزش جنسی و روابطی می‌شود که برای برانگیختن تحریک و رضایت جنسی می‌شود (۲۱). از نیازهای اساسی انسان، نیاز جنسی اوست که باید در چارچوب خانواده، ارضاء شود. هرچند هدف اساسی خانواده، برآوردن نیاز جنسی نیست، با این حال، یکی از کارکرد های مهم آن است (۲۲). به نقل از پسندیده پژوهش‌های Whisman و Brezsnayk و Slosarz در سال ۲۰۰۴، Byers در سال ۲۰۰۵، Nichols در سال ۲۰۰۵، به تأثیر رضایت و صمیمیت جنسی بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی اشاره کرده‌اند (۲۳) همچنین در پژوهشی دیگر آقا محمدیان شریفی، خبیری، قناد و حکم آبادی (۱۳۹۳) به این نتیجه رسیدند که هرچقدر میزان ابعاد کمال‌گرایی بالا باشد به دنبال آن میزان عملکرد جنسی و به دنبال آن میزان صمیمیت جنسی کاهش می‌یابد (۲۴). با توجه به اهمیت زندگی زناشویی و خانوادگی در سلامت

و همکاران که بر روی ۴۸ نفر از زنان مراجعه کننده به مرکز همیاران سلامت روان شهر بجنورد انجام شد با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه گردید که مقدار آن ۰/۷۸ گزارش شده است (۲۷).

یافته ها

در پژوهش حاضر شاخص‌های توصیفی شرکت‌کنندگان پژوهش نشان داد که میانگین سنی زنان شرکت‌کننده، سابقه زندگی مشترک، تفاوت سنی با همسر، مدت آشنایی قبل ازدواج و تعداد فرزندان به ترتیب ۳۷/۴۶، ۱۳/۱۹، ۴/۶۷، ۰/۷۷ و ۱/۵۰ است (جدول ۱).

نتایج شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهشی نشان می‌دهد که در بین نمونه پژوهش حاضر متغیر فرسودگی زناشویی دارای میانگین ۲۵/۰۶، تمایز یافتگی دارای میانگین ۱۵۰/۴۶ و صمیمیت جنسی دارای میانگین ۹۷/۶۵ است که سطح کمینه و پیشینه نمرات در جدول شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش آمده است (جدول ۲).

با توجه به نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش استنباطی، همبستگی چندگانه بین ابعاد تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی با فرسودگی زناشویی ۰/۶۱۲ است و این متغیر می‌تواند ۳۷/۴٪ از تغییرات فرسودگی زناشویی را تبیین نماید و با توجه به مقدار آماره $F=۱۸/۲۹$ و معناداری آن این مقدار تبیین معنادار است ($P < ۰/۰۰۱$) و فرضیه تحقیق تأیید می‌گردد (جدول ۳).

جدول ضرایب رگرسیونی مربوط به ابعاد متغیر تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی است. B و β به ترتیب نشان دهنده ضرایب غیر استاندارد و استاندارد رگرسیون هستند که مشخص می‌کنند با تغییر یک واحد در هر یک از ابعاد تمایز یافتگی به چه مقدار میزان متغیر ملاک یا فرسودگی زناشویی تغییر خواهد کرد. با توجه به معنادار نبودن آماره t برای ابعاد هم آمیختگی با دیگران و جایگاه من، این ابعاد اثر معناداری در معادله رگرسیونی ندارند؛ اما مقادیر منفی β برای صمیمیت جنسی و واکنش‌پذیری عاطفی نشان می‌دهد که با هر یک واحد افزایش در این دو بعد، فرسودگی زناشویی به ترتیب ۰/۴۶۱ و ۰/۱۴ واحد کاهش می‌یابد؛ و مقدار مثبت β برای بعد گریز عاطفی حاکی از آن است که یک واحد افزایش در این بعد باعث افزایش فرسودگی زناشویی به اندازه ۰/۱۷۹ می‌گردد. (جدول ۴).

زناشویی ۵۰ نفر از زنان متقاضی طلاق و ۵۰ نفر از زنان منصرف شده از طلاق، ضریب همبستگی آزمون- باز آزمون ۸۹٪ برای یک دوره یک ماهه، ۰/۷۶ برای باز آزمایی یک دوره دو ماهه و ۰/۶۶ برای باز آزمایی یک دوره سه ماهه بود و ضریب آلفای اندازه‌گیری شده بین ۰/۹۱ و ۰/۹۳ گزارش شده است و در پژوهشی دیگر، پرسشنامه را روی ۲۴۰ نمونه؛ ۱۲۰ پرستار و ۱۲۰ معلم اندازه‌گیری شده است که ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شده است (۲۵).

پرسشنامه تمایز یافتگی که توسط Skowron (۱۸) ساخته شده است ابزاری ۴۶ سؤالی است که به منظور سنجش میزان تمایز یافتگی به کار می‌رود و تمرکز اصلی آن بر روابط مهم زندگی و ارتباطات جاری با خانواده اصلی آن‌ها است. این پرسشنامه با مقیاس لیکرت در یک طیف ۶ گزینه‌ای درجه‌بندی شده است، پرسشنامه مذکور از ۴ خرده‌ی مقیاس واکنش‌پذیری عاطفی، جایگاه من، گریز عاطفی و هم آمیختگی عاطفی، با دیگران تشکیل شده است و نمرات کمتر در این پرسشنامه بیانگر سطوح پایین تمایز یافتگی است. اسکیان (۲۶)، پایایی این پرسشنامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۸۱٪ محاسبه کرد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده توسط اسکورون و فریدلندز ۸۸٪ است. همچنین ضریب آلفا در پژوهشی که توسط Pelch- Youbko در سال ۲۰۰۴ صورت گرفت ۸۶٪ گزارش شده است در پژوهشی نیز ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰ گزارش شده است که ثبات و پایایی بالایی را برای این پرسشنامه نشان می‌دهد و با یافته‌های اسکیان و Pelch- Youbko و Skowron همسو است (۲۶). روایی محتوای این پرسشنامه توسط اسکیان با مراجعه به ۱۰ نفر از صاحب نظران در این حوزه مورد تأیید قرار گرفت (۲۶) و در این پژوهش نیز روایی این پرسشنامه، توسط اساتید راهنما و مشاور مورد تأیید قرار گرفته است. پرسشنامه صمیمیت جنسی توسط بطلانی و همکاران با توجه به منابع معتبر علمی و با کارورزی و پژوهش‌های انجام شده در این مورد تهیه کرده‌اند. پرسشنامه صمیمیت جنسی ۳۰ سؤال دارد که هر سؤال دارای طیف ۴ گزینه‌ای (همیشه، گاهی اوقات، به ندرت، هیچ‌وقت) با نمره‌های ۱ تا ۴ است. حداکثر نمره ۱۲۰ و حداقل نمره ۳۰ است. نمره بالاتر، نشان‌دهنده صمیمیت بیشتر زوجین است.

روایی محتوایی پرسشنامه توسط ۵ متخصص مشاوره و روانشناس در دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی اصفهان تأیید و برای تعیین پایایی روی ۱۴۰ نفر (۷۰ زوج) اجرا شد که آلفای کرونباخ آن ۸۱٪ به دست آمد. پایایی درونی پرسشنامه در پژوهش شاکرمی

جدول ۱- شاخص های توصیفی شرکت کنندگان پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
سن	۳۷/۶۴	۷/۴۱	۲۳	۵۴
سابقه زندگی مشترک	۱۳/۱۹	۷/۹۲	۱	۳۵
تفاوت سنی با همسر	۴/۶۷	۲/۴۶	۰	۱۰
مدت آشنایی قبل از ازدواج	۰/۷۷	۰/۷۹	۰	۳
تعداد فرزند	۱/۵۰	۰/۸۳	۰	۳

جدول ۲- شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کمینه	پیشینه
فرسودگی زناشویی	۲۵/۰۶	۹/۵۸	۲۱	۷۰
تمایز یافتگی	۱۵۰/۴۶	۱۶/۲۲	۱۱۵	۱۸۶
صمیمیت جنسی	۹۷/۶۵	۹/۶۵	۶۹	۱۱۸

جدول ۳- نتایج رگرسیون چند متغیری جهت پیش بینی فرسودگی زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی

ضریب همبستگی چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره F	سطح معناداری
۰/۶۱۲	۰/۳۷۴	۰/۳۵۴	۱۸/۲۹	۰/۰۰۱

جدول ۴- جدول ضرایب رگرسیونی

سطح معناداری	آماره T	ضرایب غیر استاندارد		مقدار ثابت
		خطای استاندارد	B	
۰/۰۰۱	۴/۲۸	-	۱۰/۵۹	۸۲/۷۴
۰/۰۰۱	-۶/۲۳	-۰/۴۶۱	۰/۰۷۳	-۰/۴۵۷
۰/۰۴۶	-۱/۸۹	-۰/۱۴۰	۰/۰۹۳	-۰/۱۷۶
۰/۳۷۱	۰/۸۹۸	۰/۰۷۵	۰/۱۳۳	۰/۱۱۹
۰/۰۱۵	۲/۴۵	۰/۱۷۹	۰/۰۹۹	۰/۲۴۳
۰/۱۳۴	۱/۵۰	۰/۱۲۴	۰/۰۹۸	۰/۱۴۸

Apostal (۱۸) در سال ۱۹۹۳ که تأییدی برای یافته است همسو می‌باشند؛ بنابراین افراد با تمایز یافتگی بالا نسبت به افراد با تمایز یافتگی پایین از رضایت زناشویی بیشتری برخوردارند. همان گونه که خزاعی (۱۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که آموزش تمایز یافتگی می‌تواند صمیمیت و تمایز یافتگی را در زوج‌ها افزایش دهد بنابراین آموزش مذکور به زوجین برای ایجاد یک رابطه بادوام و رضایت بخش ضروری است. افراد با تمایز یافتگی بالا به هیجانات خود آگاهی دارند و قادر به سنجش متفکرانه موقعیت هستند. این افراد توانایی رشد من مستقل را در روابط صمیمانه دارند و می‌توانند در روابط عمیق و روابط زناشویی آرامش و راحتی خود را حفظ کنند و از امتزاج و گسلس عاطفی برای تعدیل تنش‌های درونی

بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش پیش بینی تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی در فرسودگی زناشویی انجام شد. یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که متغیرهای مذکور توانایی پیش بینی کنندگی فرسودگی زناشویی را دارا بوده‌اند. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بین تمایز یافتگی و فرسودگی زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و تمایز یافتگی توانایی پیش‌بینی فرسودگی زناشویی را دارد. نتایج حاصله از بررسی این فرضیه، با پژوهش علیکی (۱۶) که به تبیین رابطه معناداری بین تمایز یافتگی و رضایت زناشویی و کیفیت رابطه زوج پرداخته شده، همچنین پژوهش kear سال ۱۹۹۴، Nelson، در سال ۲۰۰۲، Griffin (۱۷) و

جنبه های دیگر روابط زوجین اثرگذار بوده که می توان با آموزش چگونگی دستیابی مهارت های صمیمیت به این مهم دست یافت. روابط جنسی یکی از مهم ترین رفتارهای بین زوجین است و درصد بسیاری از طلاق ها به علت ناتوانی در کمیت و کیفیت رابطه جنسی بین زوجین است. در واقع رابطه جنسی مهم ترین منبع در کسب لذت، آرامش و صمیمیت است. حال اگر زن و شوهر در این مقوله بتوانند برای همدیگر ایجاد لذت و آرامش کنند و در واقع به صمیمیت جنسی متقابل دست یابند روی رضایت از زندگی آن ها تأثیر می گذارد و احساس فرسودگی زناشویی بین آن ها کاهش می یابد.

نتیجه گیری

از بررسی نتایج این مطالعه و مطالعات گذشته در می یابیم که متغیرهای تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی توانایی پیش بینی کنندگی فرسودگی زناشویی را دارند؛ بنابراین از مهم ترین عواملی که بر بقا، دوام و رشد ارتباط بین زوجین و خانواده اثر می گذارد، برقراری تعادل بین عقل و هیجان و ایجاد صمیمیت جنسی بین زن و شوهر است. از این رو محققان و متخصصان حوزه خانواده می بایست از عواملی که بر کیفیت رابطه زن و شوهر تأثیر منفی می گذارند و باعث تقلیل کیفیت این رابطه و در نتیجه ایجاد فرسودگی زناشویی می شوند جلوگیری و برای آموزش هر آن چه بیشتر زوجین در زمینه صمیمیت جنسی و تمایز یافتگی، اقدام نموده تا از مشکلات زندگی زوجین کاسته و در صدد تأمین سلامت ذهنی افراد و ایجاد جامعه سالم برآیند.

از محدودیت های نسبی این مطالعه می توان به پوشش دادن طیف متنوع تری از آزمودنی ها از نظر متغیرهای جمعیت شناختی اشاره نمود و با توجه به آن که پژوهش حاضر بر روی پرستاران زن تهران انجام گرفته است باید در تعمیم نتایج به مناطق دیگر جوانب احتیاط را مدنظر قرارداد. لازم به ذکر است پژوهشگر تا پایان پژوهش، رعایت ملاحظات اخلاقی از جمله، اختیار آزمودنی ها در مورد شرکت در پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات دریافتی را مدنظر قرار داده است.

تشکر و قدردانی

مقاله حاضر برگرفته شده از پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره خانواده بوده است. در ادامه نویسنده بر خود لازم می داند از پرستاران خانم بیمارستان های پیامبران، بیمارستان تخصصی چشم نور و بیمارستان ابن سینا و تمامی کسانی که در طول این مطالعه همکاری داشتند، تشکر و قدردانی نماید.

خود اجتناب کند (۲۸). این افراد در بعد درون شخصیتی به راحتی می توانند احساساتشان را از عقلانیت شان جدا کنند و در موقعیت های مشکل زای زندگی قادر به استفاده از نظام عقلانی خود در چگونگی واکنش و حل موقعیتها می باشند. در بعد بین فردی نیز این افراد می توانند روابط صمیمانه و عمیقی با دیگران برقرار کنند و در عین حال استقلال خود را حفظ کنند. زندگی این افراد توسط خودشان اداره می شود نه توسط هیجانان و یا اشخاص دیگر. افراد با سطح تمایز بالا در ازدواج، دارای پختگی هیجانی هستند، انعطاف پذیرند، قادر به برقراری و ادامه روابط صمیمانه با یکدیگرند و می توانند از آن لذت ببرند (۱۸). مجموعه این عوامل باعث می شود آن ها در زندگی مشترک خود احساس فرسودگی نکنند و از زندگی مشترک خود احساس رضایت داشته باشند. همچنین افرادی که سطح تمایز یافتگی پایینی دارند در دام هیجانان خود گرفتار هستند و نمی توانند بین هیجانان و عقل تفاوت قائل شوند و در مورد مسائلی که در زندگی بین فردی آن ها شکل می گیرد در برخورد با آن ها به صورت ناگهانی و براساس احساسات تصمیم گیری می کنند، این افراد به شدت به دیگران وابسته می شوند و این می تواند صدمه بدی به آن ها وارد کند همچنین در بعضی از این افراد صمیمیت و نزدیک شدن به دیگران را عمیقاً تهدید می دانند. به طور کلی هر اندازه میزان تمایز یافتگی افراد پایین باشد آمادگی بیشتری برای اضطراب دارند، به رویداد ها و رفتار همسرشان واکنش عاطفی و هیجانی شدیدتری نشان می دهند، ظرفیت شان برای صمیمانه با شریک زندگی خود محدود است و در صورت نیاز برای نزدیک شدن دچار امتزاج یا آمیختگی عاطفی می شوند و تعارضات و فشارهای زناشویی زیادی را متحمل می شوند که همه این ها می تواند باعث کاهش رضایت بین زوجین و افزایش فرسودگی زناشویی آن ها شود.

در بررسی رابطه بین صمیمیت جنسی و فرسودگی زناشویی نتایج تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که بین صمیمیت جنسی و فرسودگی زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و صمیمیت جنسی توانایی پیش بینی فرسودگی زناشویی را دارد. در این راستا پژوهش های Brzinak و Wissman سال ۲۰۰۴، Biers در سال ۲۰۰۵، Slosarez سال ۲۰۰۰ و Nicols در سال ۲۰۰۵ نشان می دهد که رابطه معناداری بین رضایت و صمیمیت جنسی بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی وجود دارد (۲۳). آن چنان که پژوهش نشان داد صمیمیت جنسی، دارای سهم بیشتری در میزان فرسودگی و رضایت بین زوجین است و رضایت مندی در این زمینه که شامل مواردی از قبیل در میان گذاشتن تجارب عاشقانه با یکدیگر، نیاز به تماس بدنی، آمیزش جنسی و روابط است بر

منابع

- 1- Navabinejad Sh. Marriage counseling and family therapy. 3 ed, Tehran: Oliya va Morabbiyan Publications; 2000. (Persian).
- 2- Afzaligorouh S. Compare marital adjustment male teacher's schools in Ahwaz with their wives on sensation seeking with controls for age and duration of marriage. Family Counseling Master's thesis, Ahvaz: University of shahid Chamran; 2003. (Persian).
- 3- Zarei E, Sadeghifard M, Adili M, Tayebi Soofh M. The effectiveness of Ellis couple therapy training (The rational-emotional-behavioral approach) on reducing the marital burnout. Journal of Life Science and Biomedicine, 2013; 3(3): 229-232. (Persian).
- 4- Kaiser A. The ways enhancing intimacy. New York: The Gilford press; 2000.
- 5- Lingern, H. Marriage Burnout. 6 ed. New York: The Gilford press; 2004.
- 6- Mousavi Zadeh T. The effectiveness of logotherapy on reducing marital disenchantment. Family Counseling Master's thesis, Tehran: Faculty of Psychology and Educational Sciences, University Allameh Tabatabai; 2009. (Persian).
- 7- Pinez A. how we should do that our dream love doesn't lead to fed up. Translated by: Shadab F. Tehran: ghognous Publications; 2002. (Persian).
- 8- Naderi F, Eftekhari Z, Amolazadeh, S. Relationship between personality traits and intimate partner relationships with marital disenchantment in the Ahvaz male spouse abusers. Family Counseling Master's thesis, Ahvaz: Islamic Azad University; 2010. (Persian).
- 9- Ebadtpour M, Navabinejad Sh, Shafiabadi A, Falsafinejad M. Formulation of a pattern for marital burn out based on family function, individual resilience and spiritual beliefs. Journal of Psychological Methods and Models, 2014; 3(13): 29-45. (Persian).
- 10- Asadi E, Mansour L, Khodabakhshi Kolayi A, Fath Abadi J. The Relationship Between Couple Burnout, Sexual Assertiveness, and Sexual Dysfunctional Beliefs in Women With Diabetic Husbands and Comparing Them With Women With Non - Diabetic Husbands. Journal of Family Research, 2013; 9(3): 311-324. (Persian).
- 11- Goldenberg I, Goldenberg H. Family Therapy. Translated by: Shahi Barvati H, Naqshbandi S, Arjmand E. Tehran: ravan Publications, 2007. (Persian).
- 12- Hee Lee J. Family Therapy. Translated by: Sanaei B. Tehran: Amir Kabir Publications; 2002. (Persian).
- 13- Tuason MT, Friedlander ML. Do parents' differentiation levels predict those of their adult children? And other tests of Bowen theory in a Philippine sample. Journal of Counseling Psychology, 2000; 47(1): 27-35.
- 14- Murphy F. Is the Bowen theory universal? Level of differentiation of self and marital adjustment among Asian-Americans. Doctoral dissertation, Wright Institute Graduate School of psychology, Dissertation Abstracts International, 1999; 600-774.
- 15- Khazaei S. The effect of education differentiation on the level of intimacy and differentiation of couples. Family Counseling Master's thesis, Tehran: Tarbiat Moallem University; 2007. (Persian).
- 16- Aliko M, Nazari A. The relationship between differentiation and marital satisfaction. Journal of Consulting Research, 2008; 7(26): 7-24. (Persian).

- 17- Ng M. Family of origin differentiation and marital satisfaction in healthy like, healthy unlike, unhealthy like and unhealthy unlike couple. Doctoral dissertation, texas womens university, Dissertation Abstracts International, 1992; 52-3090.
- 18 - Skowron E. The role of differentiation of self in marital adjustment. *Journal of counseling psychology*, 2000; 47(2): 229-232.
- 19- Aryamanesh S, falahchay R, Zarei E. A study of differentiation between satisfied couples in compare with conflicting couples in Bandar Abbas. *Research in Clinical Psychology and Counselings*, 2013; 3(1): 81-89. (Persian).
- 20- Beyrami M, Fahimi S, Akbari E, Pichakalayi A. Predicting marital satisfaction on the basis of attachment styles and differentiation components. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 2013; 14(1): 64-77. (Persian).
- 21- Oliya N. The effect of marriage enrichment education on enhancing marital satisfaction on couple of Isfahan city. Family Counseling Master's thesis, Isfahan: Isfahan University; 2006. (Persian).
- 22- Shakarami M, Davarnia R, Zaharakar K. Gohari Sh. The effect of the Sex Education on sexual intimacy of married women. *Psychiatrics Nursing Journal*, 2014; 2(1): 34-42. (Persian).
- 23- Pasandideh A. Marital satisfaction. Qom: Darolhadis Publications; 2013. (Persian).
- 24- Aghamohammadyian Sherbaf H, Zarezade Kheybari Sh, Horuf Ghanad M, Hokmabadi M. Study the relationship between dimensions of perfectionism with sexual function in infertile women. *The Iranian Journal Of Obstetrics, Gynevology and Infertily*, 2014; 17(97): 9-17. (Persian).
- 25- Navidi F. Comparison of relationship between marital disenchantment with organizational climate factors. Family Counseling Master's thesis, Tehran: Faculty of Education Science and Psychology, Shahid Beheshti University; 2005. (Persian).
- 26- Skian P. The effect psychodrama on increasing differentiation of origin family indistrict female high school students of Tehran. Family Counseling Master's thesis, Tehran: University of Tarbiat moallem; 2005. (Persian).
- 27- Botlani S, Ahmadi SA, Bahrami F, Shahsiah M, Mohebbi S. Effect of attachment-based couple therapy on sexual satisfaction and intimacy. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 2010; 2(46): 496-505. (Persian).
- 28- Skowron E. Dandy A. Differentiation of self and attachment in adulthood: Relational correlates of effortful control. *Contemporary Family Therapy: An International Journal*, 2004; 3(26): 337-357.

Prediction of marital burnout based on differentiation and sexual intimacy in nurses

Gohari¹ Sh (MSc.) – Zahra² K (Ph.D) – Mohammad Nazari³ A (Ph.D).

Abstract

Introduction: Marital burnout shows that couples are boring and lifeless from marriage. Couples with a high level differentiation and with sexual intimacy is relatively well experience a happier life. The aim of this study is Prediction of marital burnout based on differentiation and sexual intimacy in nurses.

Method: This study is from correlation type and the statistical population of study are female married nurses working in several hospitals in Tehran in 2014 year that 159 person were selected by randomly chosen. For collecting data was used from differentiation questionnaire, sexual intimacy and marital burnout inventory.

Results: Results of the analysis showed that the between differentiation and sexual intimacy with marital burnout there is significant relationship ($r=0/612$, $P<0/001$). The results of multivariate regression indicate that differentiation and sexual intimacy specify and 37/4 percent from variation of marital.

Conclusion: According to the results of the regression tables, differentiation and sexual intimacy variables have ability prediction of marital burnout.

Key words: Marital burnout, Differentiation, Sexual intimacy

Accepted: 9 March 2015

Accepted: 30 April 2015

1- Corresponding author: MA in Family Counseling, Kharazmi University, Tehran, Iran

e-mail: shiva.gohary@yahoo.com

2- Assistant Professor, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

3- Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran